สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
สำหรับผู้ตรวจสอบกิจการ

---

๑. หลักการและเหตุผล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรที่พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ให้โปร่งใส เข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยให้บริการตรวจสอบบัญชี กำหนดระบบบัญชี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงิน การบัญชี ตลอดจนถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ ในขั้นตอนการสอบบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์จะต้องดำเนินการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการสหกรณ์ เรียกว่า การประเมินการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ โดยประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านความเสี่ยง ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านการติดตามประเมินผลของสหกรณ์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายข้อบังคับและระเบียบ ตลอดจนช่วยปกป้องคุ้มครองเงินทุนของสมาชิกผู้ถือหุ้นได้ และผลจากการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้สามารถจัดชั้นคุณภาพสหกรณ์ได้เป็น ๔ ระดับ คือ ระดับการควบคุมภายในดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

จากผลการประเมินการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน พบว่า มีสหกรณ์ที่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในพอใช้ ควรปรับปรุง และไม่มีระบบการควบคุมภายใน จำนวนมาก ซึ่งสหกรณ์เหล่านี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน จัดทำบัญชีและงบการเงินไม่ได้และไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการกำหนดระเบียบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในสหกรณ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับชั้นการควบคุมภายในของสหกรณ์ พัฒนาให้สหกรณ์มีกระบวนการที่เป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการป้องกันทรัพย์สินและตรวจสอบความผิดพลาด รวมทั้งจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร สำหรับผู้ตรวจสอบกิจการ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

๑. ได้รับทราบและเข้าใจ เกี่ยวกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ โดยการทบทวนกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และระเบียบต่างๆ ที่นำมาใช้กับการตรวจสอบกิจการ
๒. ได้รับความรู้และเข้าใจระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ รวมทั้งการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์
๓. ได้รับทราบและเข้าใจการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์ กำหนดวิธีการตรวจสอบการสรุปประเด็นการตรวจสอบกิจการและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา กรณีสหกรณ์มีปัญหาด้านระบบการบริหารจัดการทางการเงินการบัญชีและระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งสัญญาณเตือนภัยที่อาจเกิดทุจริตในสหกรณ์

/๓. คุณสมบัติ...

๓. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

๑. เป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ที่มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในระดับพอใช้ ควรปรับปรุงหรือไม่มีการควบคุมภายใน

๒. สมัครใจเข้ารับการอบรม

๓. สามารถเข้ารับการเข้าอบรมได้ตลอดหลักสูตร

๔. หลักสูตรการอบรม

ก. หลักสูตรและรายละเอียดหัวข้อวิชา

๑. กฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์	๓.๐๐	ชั่วโมง
๒. บทบาท อำนาจหน้าที่ และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ	๑.๐๐	ชั่วโมง
๓. การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน	๓.๐๐	ชั่วโมง
๔. การตรวจสอบการควบคุมภายใน	๓.๐๐	ชั่วโมง
รวม	**๑๐.๐๐**	**ชั่วโมง**

ข. รายละเอียด วัตถุประสงค์ ประเด็นสำคัญและวิธีการอบรมเป็นรายวิชา

๑) กฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์ ๓.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบเกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ประเด็นสำคัญ
(๑) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
(๒) พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
(๓) พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
(๔) ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๓
(๕) ประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่

วิธีการอบรม การบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ

๒) บทบาท อำนาจหน้าที่ และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ ๑.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้ตรวจสอบกิจการต้องปฏิบัติ เข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ และจริยธรรมผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นสำคัญ
(๑) ภารกิจที่ต้องปฏิบัติในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการ
(๒) บทบาทหน้าที่ จริยธรรมในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ

วิธีการอบรม การบรรยาย และยกตัวอย่างประกอบ

/๓) การดำเนินธุรกิจ...

๓) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน ๓.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาพรวมของการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ระบบบัญชีและความสำคัญของการควบคุมภายใน ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินกิจการของสหกรณ์กับการควบคุมภายในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ซึ่งจะป้องกันและ/หรือลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ อีกทั้งเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นสำคัญ (๑) โครงสร้างของสหกรณ์และลักษณะการดำเนินธุรกิจ

(๒) ระบบบัญชีของสหกรณ์

(๓) การควบคุมภายในของสหกรณ์

- ความหมายและวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน
- การตรวจสอบกิจการกับการควบคุมภายใน
- การควบคุมภายในที่ดี

วิธีการอบรม การบรรยาย และยกตัวอย่างประกอบ

๕) การตรวจสอบการควบคุมภายใน ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้รับทราบเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจสอบกิจการด้านต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นสำคัญ (๑) เทคนิคและวิธีการตรวจสอบ

(๒) การตรวจสอบด้านการบริหารทั่วไป

- การตรวจสอบการกำหนดระเบียบปฏิบัติขึ้นถือใช้ครบถ้วนและเหมาะสม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์
- การตรวจสอบการกำหนดระบบการควบคุมภายในด้านการบริหารทั่วไปและติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด
- การตรวจสอบการกำหนดแผนงานและงบประมาณเปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(๓) การตรวจสอบด้านการเงิน (เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์อื่น รวมทั้งรายได้และรายจ่าย)

- การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบและคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ รวมถึงข้อบังคับ ระเบียบและมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
- การตรวจสอบการกำหนดระบบการควบคุมภายในด้านการเงินและติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด

/- การตรวจสอบ...

- การตรวจสอบรายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง
- การตรวจสอบการบันทึกบัญชีเป็นปัจจุบันตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- การตรวจสอบความมีอยู่จริงและกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์

(๔) การตรวจสอบการลงทุน (เงินลงทุน ที่ดินอาคารและอุปกรณ์)
- การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบและคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบและมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
- การตรวจสอบการกำหนดระบบการควบคุมภายในด้านการลงทุนและติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด
- การลงทุนเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กำหนด โดยได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สหกรณ์หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
- การตรวจสอบรายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง
- การตรวจสอบความมีอยู่จริง มีการแสดงมูลค่าถูกต้องและกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์

(๕) การตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
- การตรวจสอบการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจแต่ละด้านขึ้นถือใช้ ครบถ้วนและเหมาะสม
- การตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด
- การตรวจสอบการกำหนดระบบการควบคุมภายในของแต่ละธุรกิจและติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด
- การตรวจสอบรายการบัญชีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในแต่ละธุรกิจ
- การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละธุรกิจ

(๖) การตรวจสอบการจัดหาทุน (เงินรับฝาก หนี้สิน สมาชิกและทุน)
- การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบและคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ รวมถึงข้อบังคับ ระเบียบและมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
- การตรวจสอบการกำหนดระบบการควบคุมภายในด้านการจัดหาทุนและติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด
- การตรวจสอบรายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง
- การตรวจสอบความมีอยู่จริงและบันทึกรายการบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน
- ภาระผูกพันที่สหกรณ์ต้องชดใช้

/(๗) การตรวจสอบ...

(๗) การตรวจสอบการควบคุมด้านโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์
- มาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล
- กระบวนการและเทคนิคการตรวจสอบโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์
- การควบคุมภายในระบบสารสนเทศ
  * การควบคุมทั่วไป (General Control)
  * การควบคุมเฉพาะระบบงาน (Application Control)

วิธีการฝึกอบรม การบรรยาย และฝึกปฏิบัติ แบ่งกลุ่มประชุมกลุ่มย่อย/ฝึกปฏิบัติ

๕. วิธีการอบรม

การบรรยาย และยกตัวอย่างประกอบ

๖. ระยะเวลาการอบรม

ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ รวม ๒ วัน

๗. สถานที่อบรม

ณ โรงแรมเดอะคอนวีเนี่ยนขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๘. จำนวนผู้เข้าการอบรม

ผู้ตรวจสอบกิจการ แห่งละ ๑ ราย จำนวน ๒๓ ราย

๙. การประเมินผล

- ให้ผู้เข้ารับการอบรมกรอกแบบประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการอบรม
- ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยวัดจากกิจกรรมที่สำคัญของการควบคุมภายใน ๔ ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านความเสี่ยง ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านระบบติดตามและประเมินของสหกรณ์ เพื่อประเมินผลการดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การควบคุมภายในของสหกรณ์ภายหลังการอบรมให้ความรู้ และกำกับแนะนำเสร็จสิ้นแล้ว ในไตรมาสที่ ๔

๑๐. วิทยากรในการอบรม

ข้าราชการในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕

๑๑. งบประมาณในการอบรม

เบิกจ่ายจากงบประมาณที่ใช้ในการอบรมของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕ จากแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีระบบการควบคุมภายในที่ดี ผู้ตรวจสอบกิจการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการควบคุม การบริหารจัดการ การประเมินความเสี่ยง นำไปสู่การจัดชั้นคุณภาพของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในระดับที่สูงขึ้น

/๑๓. ผู้รับผิดชอบ...

๑๓. ผู้รับผิดชอบการจัดอบรม

ผู้อำนวยการโครงการ	นางสาวประมูล บรรพาศรี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกร์ที่ ๕
ผู้บริหารโครงการ	นางหิรัญญา สุนทรนพินิจ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการเรียนรู้
ผู้ช่วยผู้บริหารโครงการ	นางสาวพิมพารัตน์ วังมา นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ
	นายณฐนน ขามรัตน์ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
การเงินและใบสำคัญ	นางสาวนภาศิริ วะนา นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ

****

กำหนดการอบรม
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
สำหรับผู้ตรวจสอบกิจการ
ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
ณ โรงแรมเดอะคอนวีเนี่ยนขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เวลา / วัน	๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	๑๐.๐๐ – ๑๑.๐๐ น.	๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	๑๒.๐๐ – ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐ – ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.	๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ น.	๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น.
๑๕ ก.พ. ๖๗					ลงทะเบียน/ พิธีเปิด	กฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์			บทบาท อำนาจหน้าที่ และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ	**พักรับประทานอาหารว่าง**	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
						โดย...นายภาสกร เลาหวณิช รก.ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชี					โดย... กลุ่มพัฒนาการเรียนรู้
๑๖ ก.พ. ๖๗	การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน **โดย...**น.ส.ประมูล บรรพาศรี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕			**พักรับประทานอาหารกลางวัน**		การตรวจสอบการควบคุมภายใน **โดย...**น.ส.ประมูล บรรพาศรี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕			**มอบวุฒิบัตร/ ประเมินผล/ ปิดการอบรม**		

<u>หมายเหตุ</u> พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น.